

POEZIJA

Išankstinis žinojimas

ateis ruduo
ir duos į dantų klaviatūrą
kalenančią Mahlerį
rudais krentančių kaštonų kumščiais
lapų delnais ištalžys
gyvaplaukių atolu nusėtus žandus

ir neklausk už ką!
atsakymo nebus
ir nereikia
(o gal todėl
kad pavasarį sodintos vyšnios neprigijo)

ateis žiema
ir šalčiu suspaus nasrų tvorą
kurioj trūksta iltinių
landžioja išretėjęs oras
kad matai buvau nepasiruošęs
kad rogių neruošiau vasarą

įduos ir ledkirtį –
sielos ledainei išsikirsti –
rojaus obuolių kompotams
nuodėmių išnarų konservams laikyti
(kraujas seniai virtęs actu)

ateis (ir atėjo)
maža mergaitė
raudonais kaspinais
juodais bateliais
konservų atidarytuvu rankoje
ir pasiims (ir pasiėmė)
tik kreidą
kad ratu neapsibrėžčiau

senelio portretas

paminklų dirbtuvių meistriui

pagal suimtojo anketą, nuotraukas

ūgis – aukštas 171–180 cm nupjautvamzdis kietis

kaimynui gyrėsi – 1941 m. vasarą surišęs rankas komjaunuoliui – turėjęs rusišką vintovkę su vienu pažaliavusiu šoviniu

pečiai rankos – nuleistos svirtys

kaklas – trumpas dūmtraukis – rūkė tik jūržoles

plaukai – ryžavoti nušalę rugialapiai

akys – žydros Karsko jūros silkių nugaros

1944 m. liepą skeveldros sužeistas į petikaulį – išdraskė sausgysles – ant kurių vis taikės nutūpti besiporuojantys raudoni šikšnosparniai

veidas – ovalinis glazūruotas dubuo skilusiu dugnu

antakiai – tiesios debesų lytys

nosis – maža plona

iš aviacinės bombos pasidirbo priekalą –

ant kurio plakdavo karštas moteris

(kalk geležį kol susikals – vis sakydavo)

1946 m. gegužę suėmė Panevėžio turguj – prie mėsos

žuvies prekystalių – nežinojo už ką – kaip nežinojo kodėl tada neiššovė

burna – siauras urnos tunelis

burnos kampai – pakelti tiltai šypsniui

konfiskavo zažygalkę – pasą – 146 rublius – gimimo liudijimą –

be jo – jis negimęs – ir mirt negalės – o mirė

lūpos – ploni virpantys bėgių virkščiai tįstantys į šiaurę

ausys – mažos ovalinės – apuoko

jau grįžęs iš Vorkutos – vežiojo uralu užmaukšlinęs geltoną

statybinį šalmą – davė žalią 50 rublių kupiūrą su Lenino galvos plekšne –

karves šėrė raudonom olandiškom tulpėm

o kairės rankos pirštai neišsiskėčia – suspausti į kumštį – – – – –

ir – dabar – kažkur – kapinėse

VA TOKĮ IR IŠGREMŽK – atsiskaitysim

ant paminklo iškalk: MIRIAU – CIROZĖ – MANO DELNAS

**PASTAZENKLAS ISLEISTAS
KREPSINIO CEMPIJONATUJ**

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO
O O
O skaitai O
O skaityk O
O O
O O
O O
O O
O O
O O
O O
O ● ● ● O
O O
O O
O O
O O
O ir uKskaityk O
O O
O TRITAŠKIS O
O O
OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

ramybė

juodas švarkas – jo viduje mano kūnas
visas nuogumas ant mėlyno kilimo
iš jo išaugusios žibutės gūžiasi į šilumą –
atmuša norą keltis keisti adresą
– į adresą žinomą visiems registrams
dantys rikiuojasi atsikąsti oro po atsisveikinimo bučinio
visos kūno dalys skyrium – paskelbusios nepriklausomybę
suplėšytas žemėlapis veda į užribį

emigrantai vabzdžiai tarakonai
vertikaliai kerta sienas
nepaisydami vienvės užkardų
nes viskas dabar įmanoma –
mano aš nepasiekiamas net entomologams

gulėdamas taip tykia gulėdamas atiduodu pagarbą
(kaip jūreivis ant neriančio povandeninio laivo tiltelio):

1. po pamatais po žeme žydintiems iškirštiems sodams
2. luboms ir dangui
3. kaimynams besimylintiems tik savaitgaliais
(švelnios chalatų ekipiruotės)
4. paštetui išvertusiam vidurius jų šaldytuvuose
5. dešimčiai berniukų – dešimčiai būdų ant stogo
kurie apžergę antenas prajodo angelus
atsišaudo pernokusiom cukinijom

nes mirtis stipri kaip stipri
nes meilė stipri kaip mirtini nuščiuvimai
nevalingas veido raumens judesys
slidi kaip tik užgimęs gyvulys – – –

– – – – – juodame švarke
pasiruošęs atlaikyti bet kokius slėgio perviršius
nes viskas dabar ramybė –
mano kūną dalinasi besišypsančios žibutės

2006 02 15

Gytis Norvilas, *Skėrių pusryčiai*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2006, p. 14–15, 55, 56, 59, 87–88.

rentgeno nuotrauka

esu tylėtojas	tyla galiu užmušti triušį
esu angelų medžiotojas	labai gardūs džiovinti
prie vienvėdės	ir nuovargio
esu mirusiųjų tautybės	turintis gyvųjų pilietybę
esu tik laikinai einantis	žmogaus pareigas iki pareikalavimo
esu veršelių priėmėjas	vyšnių sodintojas
esu asocialus	pagal horoskopą
pusiau žmogus	pusiau dviratis

dviratžmogis su dviem stipinuotom pilnatim ir galva, besiraitančiu
tepaluotu botagu tarp kojų – vis rečiau besiekiu žemę

esu tik vienas	pelėsio violetas
esu užšalęs lietvamzdis	pasibaidęs arklys
esu lauželių kūrentojas	aplink
kur mano rankos ir kojos	už dviejų šešėlių kainą
esu rūgpienio paviršius	stogų tvindytojas

save deginantis   kūčių valetas
širdis ir švelnumas?   sukantis ratus vazono manieže
skersas pigmėjas su džinsais   žydinčią bulvę

o dabar esu nekviestas svečias tavo lūpose. dabar žiodysiu tave,
glostysiu, vadeliosiu tavo lūpas, švelnus tau būsiu

nebūsiu

2009 02 12

monologas iš statinės dugno: didžiosios privatizacijos

bažnyčia privatizavo tikėjimą, dievą, net jo žandikaulius,
žaizdas ir stebuklus.

Temidė privatizavo tiesą, nors priklausė tik teisingumas.

anarchistai privatizavo maištą, laisvę ir visa tai, prieš ką ėjo –
įtartinai trenkia jų riebalai, veidmainystės.

dzenbudistai privatizavo tuštumą su visa jos išganinga
tuštybe, palaima, dykaduoniavimu.

Parulskis privatizavo mirtį, numirėlius –

nebeturiu su kuo rytais pasisveikinti ar išlenkti alaus.

Kajokas privatizavo drugelius, jų sapnus ir visus mažmožius –
kurie neva judina pasaulį.

Marčėnas – angelus ir jau beveik visas banalybes.

Marcinkevičius su šutve privatizavo tėvynės fantomą, kalbą,
atėmė teisę net išsižioti, mylėti gimtinę,

manydami geriausiai žinantys, kaip tai daryti.

šūdžių šūdžiai! – kitaip nepavadinsi.

grafomanai privatizavo ruporus,

o išpuolio metu paėmė traukinio sąstatą su rašalu.

jame prigirdė mašinistą, nuoširdžiai gailėjosi.

Hrabalas privatizavo makulatūros presą, kuriuo presavo knygas –
dabar jis praverstų kaip niekad.

Miłoszas privatizavo Ulro žemę, kurioj mane išnešiojo vaikystė
Krekenavoj prie Nevėžio. dabar esu benamis.

Geda privatizavo viską kas liko,

dar ir dabar randa niekam nežinomų teritorijų,

aptveria mamutų kaulais ir juokiasi:

– *kodėl jūsų tokios atlėpusios ausys? matosi, kad negabūs...*

irgi geras... neseniai kalbėjaus sapne po tiltu,

nugėrėm smagiai iš Letos srovės priklaupę.

Michaux su visa govėda idiotų privatizavo visus svaigalus,
sapnus, teisę nusižudyti,

todėl dabar esu gyvas kaip niekad, jaučiu, kad viskas į gera,
į mirtį, į išsiskaidymo šviesą. ar tik ne per jaunas?

o kas mums belieka?

o ką palikote man ir bičiuliams?

ir tai skruzdei, svarbiausia – tai skruzdei, kuri va ropoja
statinės dangčiu aukštyn kojom.

aš stebiu ją sėdėdamas ant dugno – jau turiu nuo ko atsispirti.
skruzdei, kurios pirstelėjimas man gražiausia pasaulio muzika.

sėdžiu, klausaus pritardamas dantų griežimu ir laukiu,

kada iš dangaus brūzgų išlįs skaniai besijuokiantis

įkaušęs didelis dievas

ir įvykdys kosminę nacionalizaciją

2010 06 16

pavydo litanija per šv. užmarštį ir tyrus

...jei rastum savo moterį, iškart privalai mirti...

iš D., Ž. ir G. gertuvių pokalbio

I

aš tavęs pavydžiu medžių alėjai, kuri godžiai ryja tave. liepžiedžiui,
nukritusiam tau ant peties, į krūtų tarpupį, į kurį subėga žvilgsnių
upokšniai, pavydžiu tavęs tavo rūbams, labiausiai tiems, kur
arčiausiai kūno. pavydžiu tavo auskarams, kilimui, šukoms,
žiebtuvėliui, savo šviesa žiūrinčiam tau į akis. pavydžiu tilto
girgždesiui, per kurį tu eini, ir varpui bažnyčios, jo gausmui, kurs
smelkias į tavo ausis, aš taip tavęs pavydžiu – – –

II

tavęs pavydžiu fotopopieriui, ryškalams, laikrodžiui, į kurį tu
žiūri laukdama išganymo, pavydžiu tavo baltai voniai, kempinei
ir muilui.

esu gatavai kvailys, niekas man nepriklauso, net aš pats sau – – –
pavydžiu tavęs prunkščiančiam arkliui, kurs traukia ratu pilną
vežimą vaikų, tu žiūri į juos šypsodama. aš taip tavęs pavydžiu.
tu net pati nežinai, kaip aš tavęs pavydžiu. net boružei, kuri šiam
pasauli, regis, tik šiaip, ką jau kalbėt apie mulkius, kurie trinas
aplinkui nudrykusiom seilėm, pavydžiu švęstam vandeniui,
į kurį tu merki pirštus prieš žegnodama, pavydžiu šuliniui, iš
kurio tu geri.

III

pavydžiu šaligatviams, tiems sijonų ir pasijonių specialistams.

vidurnakčiui, kai tu staiga kažkur dingsti. pavydžiu orui, kurio pilni tavo plaučiai, raudonoms užuolaidoms, prie kurių tu glaudies, – nuo jų klostėmis it kalnų upėmis srūva kraujas, pavydžiu takelių vingiams, atkartojantiems tavo kūno išlinkius, pavydžiu rudeniui, kurs taikos iščiulpti tavo krūtis, net vištai, jau *basta karamba*, net vištai, kurią tu peši ant slenksčio po plunksną, po plunksną. aš taip tavęs pavydžiu – – –

III

jau galas, beprotybė, pavydžiu net įsirežusiai, lėtai link savo mirties šliaužiančiai sraigei, kuri vos už 102 kilometrų nuo tavęs, bet artėja, artėja – – –

rupūže, gyvate, užmarštie, ji taip gosliai priekin ištiesus ragelius tyrai šventieji, ji taip negailestingai – – –

aš meldžiuosi tai sraigei, kad šliaužtų lėčiau, kad žemė suktų lėčiau. aš taip tavęs pavydžiu – – –

IIII

pavydžiu visam dangaus skliautui, jo gelmei, žvaigždynamams: Vandeniui, Ožiaragiui, išsižergusiam Driežui, Skorpionui, Mažajam Šuniui, Strėlei, galaktikų sūkurinėms vonioms ir aklai kometai, kuri greit trenks į mane, savo uodega kirs per kojas. pavydžiu ir tiems Grijūlo samčiams, graibštams, kūdroms, karstams, – vadinkit kaip norit, – į kuriuos sumerkti mirties inkarai, sklidiniems juodos užmaršties degtinės. aš ją visą išsrėbsiu, nors nėr tiems indams dugno. aš taip tavęs pavydžiu – – –

IIIII

– bėgu, šaukiu, užvertęs galvą vaikštau stogais, griūnu, kruvini krumpliai žydi it žalčialunkiai.

– krečiu raudonus žieminius obuolius nuo milžiniško medžio (net ne obels), o žemėn krenta krešuliai, renku juos į sterblę, ką bedarysi. kandu sau ranką iš įsiūčio, aš taip pavydžiu tavęs – – –

...yliu ...yliu ...tyliu, – rėkia naktinis paukštis to medžio viršūnėj, nagus suleidęs į tamsą, esu mirtingas kaip niekad, aš ta tamsa.

2010 11 13

kariuomenės.

o aš toks visas po vandeniu – – –

Gediminui K.

miestai plečias it dujos ar lydomas švinas, išžygiuoja už gynybinių sienų, perlipa patys save. traukia link tyrų, miškų, kiečiais apėjusių

plynių. tai pakrikus kariuomenė, pretenzinga, stichiška, jai svetimas garbės kodeksas – – –

kita žygiuoja iš priešakio:

smilgos, medžiai, atstatę ietis, stumias pirmyn, kasmet po 2–3 metrus, prisijungdama tuštumos ir vėjo provincijas. jos pozicijos, regis, gynybinės, bet tik iš pirmo žvilgsnio, tai labai lėta kariuomenė, atkakli, raji, nuožmi it ujamas žmogus, pamažu gamina ginklus.

karklai – geriausi ietininkai – – –

beprasmiai šių kariaunų mūšiai, lavonų nerasi, amunicijos anei kraujo. jos neturi dėl ko kautis, savitikslių, viską supriešina žmogus. sėdžiu it sužeistas žvėris, nežinodamas, į kurią pusę dabar pasiduoti, sėdžiu pelkėtuose tyruose, vienkiemy, nupjovęs laukinę obelį, galynėjuos su širdies ritmika, vienatvės desantininkais, ilgesiu. pasaulis yra žygiavimas kariuomenių, ritmas, nutrauktas ritmas yra ilgesys. laukiu kada karklas įbes į kaklą ietį.

ilgai sėdėta su tuo karklu kakle – – –

žiūriu, aplink jau kiti augalai, gyviai kiti ir vėjas, kitokių klimato juostų. neatpažįstama viskas, mainos.

štai jau vanduo laužia vaizdą, pro šal sklendžia milžiniška vėgėlė, nuo ikrų nukarusiu pilvu, uodega paglosto galvą – – –

niekad nebuvau laimingesnis, pagalvojau, paimtas į tokią nelaisvę, toks visas po vandeniui.

šis raibuliuojantis vaizdas – tobuliausias mano televizorius, transliuojantis vienintelį – amžinybės kanalą.

2010 10 26

išdidinimai

tą pavasarį, kai deginau laužus ant daržo
o bulvės rūsiuos iš akių, iš tamsos, stūmė daigus
buvau susitraukęs į sieros gumuliuką
vienatvės dievo degtukų dėžutėje

tarpas tarp obelių, rodės – suskeldėjusi dykuma
ją mėgino įveikti skruzdžių ordos
saulėgražų stambai – nežinomų gyvių kaulai
sudžiūvusiu moliūgų kaukolės dunksėjo viena į kitą
it užkalami karstai ar boulingo kamuoliai pragaro takeliuose

– vėjo užlaužtos gluosnių šakos galulaukėj
man regėjosi, milžiniškų kranklių išskėsti nagai
taikantys į šylančią žemės maitą

rinkau šiuos palaikus – šį išsiplėtusį pasaulį
(nors dar nežinia, kas čia plečias kas traukias)

ir mėčiau į žydintį ugnies krūmą
ėmė plazdėt baltos langinių vėliavos – – –

buvau susitraukęs į sieros gumuliuką
vienatvės dievo degtukų dėžutėje
dabar manęs nelikę visai
žemės burnoj šviečia tik juodosios
nuodėgulių žvaigždės

2010 – 2011

Gytis Norvilas, *Išlydžių zonos*, Kaunas: Kitos knygos, 2011, p.11, 21–21, 69, 72.